

Praktiska Sverige AB

Rektorn vid den fristående gymnasieskolan Praktiska Gävle

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i den fristående gymnasieskolan
Praktiska Gävle i Gävle kommun

Tillsyn i den fristående gymnasieskolan Praktiska Gävle

Skolinspektionen genomför tillsyn under 2012 och 2013 tillsyn i 44 gymnasieskolor som har Praktiska Sverige AB som huvudman. Praktiska Gävle besöktes av Skolinspektionen den 2-4 oktober 2012 samt den 2 maj 2013.

Fakta om skolan

Huvudman för Praktiska Gävle är Praktiska Sverige AB med organisationsnummer 556277-5786.

Skolan följer läroplanen för gymnasieskolan, Lgy 11 (årskurs 1 och 2) samt läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94 (årskurs 3).

Praktiska Gävle är har vid tillsynstillfället 125 elever. Av dessa deltar 48 elever i lärlingsutbildning (årskurs 1 och 2). I årskurs 3 deltar 42 elever i försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning. Vid skolan finns det 30 elever i introduktionsprogram. Skolan ligger i ett industriområde i ytterkanten av Gävle tätort. Eleverna är folkbokförda i Gävle och närliggande kommuner. Rektorn på Praktiska Gävle är har vid Skolinspektionens tillsynsbesök varit i verksamheten i cirka ett år.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Gävle kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Gävle kommun har svarat att kommunen våren 2011 haft möte med representanter för huvudman samt med skolans rektor.

Verksamheten vid Praktiska Gävle startade läsåret 2006/2007 och omfattar läsåret 2012/2013 följande program och inriktningar.

Årskurs 1 och 2.

- Det nationella barn- och fritidsprogrammet med inriktningarna fritid och hälsa samt socialt arbete.
- Det nationella bygg och anläggningsprogrammet med inriktningarna husbyggnad samt måleri.
- Det nationella el- och energiprogrammet med inriktning elteknik.
- Det nationella fordon- och transportprogrammet med inriktningarna lastbil och mobila maskiner samt personbil.

- Det nationella hantverksprogrammet med inriktningarna florist samt övriga hantverk (yrkesutgång hudvård).
- Det nationella industriprogrammet med inriktningarna driftsäkerhet och underhåll samt svetsteknik.
- Det nationella naturbruksprogrammet med inriktning djur.
- Det nationella restaurang- och livsmedelsprogrammet med inriktningarna färskvaror, delikatesser och catering samt kök och servering.
- Det nationella VVS- och fastighetsprogrammet med inriktningarna fastighet och VVS.
- Årskurs 3.
- Specialformat program inriktning el. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till elprogrammet.
- Specialformat program inriktning energi. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till energiprogrammet.
- Specialformat program inriktning naturbruk. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till naturbruksprogrammet.
- Specialformat program inriktning industri. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till industriprogrammet.
- Specialformat program inriktning fordon. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till fordonsprogrammet.
- Specialformat program inriktning hantverk inriktning florist. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till hantverksprogrammet.
- Specialformat program låssmed. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till industriprogrammet.
- Specialformat program inriktning byggnadsmåleri. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till byggprogrammet.

Praktiska Gävle har även godkännande och rätt till bidrag för följande program och inriktningar. Det nationella handels-och administrationsprogrammet, det nationella hotell- och turismprogrammet, det nationella estetiska programmet. Skolan bedriver dock ingen utbildning på dessa program.

Kunskapsresultat

Av Skolverkets officiella statistik för läsåret 2011/2012 framgår att den genomsnittliga betygspoängen för skolan som helhet är 11,8. Redovisning saknas per program eftersom uppgifter baseras på färre än tio elever inte rapporteras i den officiella statistiken. Riksgenomsnittet för samtliga utbildningar i riket är 14,0.

Totalt är det 75,6 procent av eleverna på skolan som fullföljer utbildningen inom fyra år. Av dem som fullföljer utbildningen inom fyra år har 61 procent grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier, vilket är en försämring jämfört med de båda tidigare åren. Av skolans 58 elever som erhållit slutbetyg, har samtliga nått minst betyget Godkänt (G) i endast estetisk verksamhet av de 12 kärnämnen som redovisas i officiell statistik. Vidare framgår att för läsåret 2011/2012 var andelen avgångselever som erhållit minst betyget Godkänt i samtliga kurser 37 procent och andelen avgångselever som erhöll ett slutbetyg var 87 procent.

Helhetsbedömning

Kunskapsresultaten på Praktiska Gävle är låga. Många elever når inte lägst godkänt betyg. Resultaten som helhet är dessutom lägre jämfört med riksgenomsnittet. Praktiska Gävle behöver därför vidta åtgärder inom flera områden som har betydelse för elevernas kunskapsresultat.

Skolinspektionens tillsyn visar att många av de elever som Skolinspektionen kommit i kontakt med saknar kunskap om de examensmål/programmål som finns för varje program. Skolan måste därför bli bättre på att tydliggöra för eleverna vilka examensmål/programmål som finns för varje program. Tillsynen visar även att dessa mål inte heller är en självklar utgångspunkt vid lärarnas planering och genomförande av undervisningen. Rektorn måste därför se till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning som bidrar till att lärarna samverkar så att utbildningens olika delar hänger samman och bildar en helhet.

Skolan har det två senaste åren haft stor omsättning på rektorer. Vid Skolinspektionens besök har nuvarande rektor arbetat på skolan i ett år. Den bristande kontinuiteten i rektorsfunktionen har sannolikt bidragit till att skolan saknar ett systematiskt kvalitetsarbete för att förbättra och utveckla utbildningen. Rektorn måste därför, som pedagogisk ledare, ta ett samlat grepp över skolans kvalitetsarbete och ge lärare möjlighet att vara delaktiga i detta arbete så att de kan reflektera över och diskutera innehåll och arbetssätt i undervisningen kopplat till resultaten för att kunna utveckla, pröva och utvärdera olika metoder i avsikt att förbättra måluppfyllelsen. Detta är av yttersta vikt med tanke på skolans låga kunskapsresultat.

Vidare behöver skolans åtgärdsprogram vidareutvecklas så att de blir ett reellt redskap för planering, genomförande, uppföljning och utveckling av den pedagogiska verksamheten runt elever i behov av särskilt stöd.

Skolan måste också skapa förutsättningar för lärarnas arbete med likvärdig bedömning och betygsättning. Vid tiden för Skolinspektionens besök saknas ett fortlöpande och organiserat arbete med detta.

Avslutningsvis konstaterar Skolinspektionen att de vidtagna åtgärderna som huvudmannen redovisat med anledning av de påtalade bristerna vid föregående tillsyn inte har varit tillräckliga, eftersom flera brister delvis kvarstår. Det gäller exempelvis skolans pedagogiska ledarskap och utvecklingen av utbildningen samt skolans åtgärdsprogram.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Praktiska Sverige AB att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 november 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

- Klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har.
- Se till att undervisningen utgår ifrån och omfattar examensmålen för respektive nationellt program.
- Se till att lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål och för att ge eleverna möjlighet att nå examensmålen/programmålen.
- Ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Utbildningens mål och lärares samverkan för att nå utbildningens mål

Undervisningen för elever i gymnasieskolan ska enligt skollagen ske mot de examensmål som finns för varje nationellt program. För elever som påbörjat sin utbildning i gymnasieskolan före 1 juli 2011 ska undervisningen istället ske mot de programmål som gällde tidigare.

Undervisningen ska enligt skollagen även utgå ifrån ämnesplanerna. De anger målen och det centrala innehållet för undervisningen i varje enskilt ämne och

kurs. För elever som påbörjat sin utbildning i gymnasieskolan före den 1 juli 2011 ska undervisningen istället utgå ifrån kursplanerna. De anger kursens mål och den kunskapsnivå som alla elever minst ska ha uppnått vid kursens slut.

Enligt läroplanen är det skolans ansvar att klargöra dessa mål och utbildningens övriga mål för eleverna. I läroplanen anges också att lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål. Skolinspektionens utredning visar att lärarna inte i tillräcklig omfattning och kontinuerligt klargör utbildningens mål för eleverna. De elever Skolinspektionen möter känner inte till att det för varje utbildning finns program mål respektive examensmål som ska ligga till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen. Rektorn beskriver i den verksamhetsredogörelse som Skolinspektionen tagit del av i samband med tillsynen att eleverna vid varje kursstart får information om ämnens mål. De lärare Skolinspektionen intervjuar uppger dock att det är en variation mellan lärarna när det gäller att informera om utbildningen samt klargörande av mål. Det finns lärare som kontinuerligt tar upp och diskuterar målen med eleverna medan andra lärare uppger att de inte alls informerar eleverna utan uppger "att det går trögt" och att det finns mycket kvar att arbeta med. Lärarna uppger att det senaste året har varit ett "vacuum-år" när det gäller att tydliggöra program mål/examensmål och beskriver detta som ett utvecklingsområde. Även rektorn uppger i intervju att det varierar mellan lärarna hur målen tydliggörs för eleverna och uppger att information och diskussion om mål generellt fungerar bättre i de gymnasiegemensamma ämnena än i de programgemensamma.

Skolinspektionens utredning visar att lärarna inte samverkar i tillräcklig omfattning. När det gäller samverkan mellan lärare och ämnen uppger de intervjuade lärarna endast ett fåtal exempel på där undervisningens olika delar bildar en helhet. De exempel som beskrivs är i det yrkesinriktade industriprogrammet och ämnet engelska där eleverna har lärt sig facktermer samt namn på diverse verktyg och utrustning. Vidare uppger lärarna att de anser att det är svårt att kombinera olika ämnen, helheten saknas men att de är en "bra bit på väg".

Anpassning av undervisningen

I skollagen anges att de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att nå längre i sin utveckling.

Skolinspektionens utredning visar att undervisningen vid skolan inte i tillräcklig grad utmanar eleverna för att de ska nå längre i sin kunskapsutveckling. I intervjuer med lärare och elever framkommer att de elever som lätt når målen inte alltid stimuleras att nå längre i sin utveckling. Lärarna beskriver att de försöker ge elever utmaningar men uppger samtidigt att flertalet av eleverna är mer intresserad av att enbart få betyget Godkänt. De uppger också att de ser en svårighet i att utmana eftersom resurserna är begränsande och att fokus läggs

på de elever som behöver stöd och hjälp i undervisningen. De elever Skolinspektionen möter uppger att lärare inte alltid utmanar och att det inte alltid finns tillräckligt med arbetsuppgifter på lektionerna, vilket resulterar i att eleverna när de färdiga med en arbetsuppgift får en extra paus eller att de får avsluta lektionen tidigare.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med undervisning och lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

1 kap. 11 §, 3 kap. 3 §, 16 kap. 6 och 21 §§ skollagen, Lgy 11 1.1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen/9kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med Lpf 94 1.1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, 2.1 Kunskaper samt 1 kap. 4 och 6 §§ 1992 års gymnasieförordning

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

- Ge eleverna ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. I läroplanen tydliggörs lärarnas ansvar för inflytandet genom att alla elever ska få ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Den närmare utformningen av inflytande ska, enligt skollagen, anges i samband med planeringen i verksamheten.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i elevernas möjlighet till inflytande över utbildningen. I intervjuer med rektor, lärare och elever att framkommer att elevernas möjlighet att påverka planering, innehåll och arbetssätt i undervisningen är begränsad. De kan till viss del få välja om de vill arbeta enskilt eller i grupp, olika redovisningsformer eller mellan andra liknande redan förutbestämda uppgifter. Enligt rektorn och lärare finns intentioner och idéer om hur de vill arbeta med elevernas inflytande, men vid Skolinspektionens besök saknas en uttalad gemensam strategi för hur eleverna ska få ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll i under-

visningen. Vidare framgår av intervju med rektorn att elevernas inflytande inte heller anges i planeringen av verksamheten.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med elevinflytande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

1 kap. 10 §, 4 kap. 9, 14 §§ skollagen, Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande / 9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med Lpf 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

- Se till att skolans plan mot kränkande behandling anger vilka åtgärder som ska vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling samt att den innehåller en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt Skolinspektionens praxis innebär kraven i skollagen även att planen ska vara daterad och att den upprättas årligen, och inte endast revideras. Vidare krävs att de åtgärder som skolan avser att vidta identifierats genom en kartläggning av behoven på skolan, själva kartläggningen behöver dock inte finnas i planen.

Praktiska Gävle har en plan mot kränkande behandling, men den uppfyller inte fullt ut kraven som ställs på en sådan plan. Planen saknar en redovisning av vilka konkreta insatser som skolan, utifrån en aktuell kartläggning, planerar under det kommande året för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen saknar även en redovisning av hur föregående års planerade åtgärder genomförts. Vidare refererar planen till äldre lagstiftning.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller de krav som ställs i skollagen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

- Rektorn måste se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Följa upp åtgärdsprogrammen och utvärdera insatta åtgärder löpande.
- Ge eleverna det särskilda stöd som de behöver.

Motivering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, så ska detta anmälas till rektorn.

Rektorn ska se till att elevens behov skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd.

Vidare ska enligt skollagen ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogram utarbetas.

Skolinspektionens utredning visar att det finns åtgärdsprogram på skolan som inte uppfyller författningarnas krav. I de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av framgår inte elevens behov på ett tydligt sätt. Skolan beskriver istället elevens svårigheter. Ett exempel på åtgärd är att "eleven måste ta sig en tankeställare över hur denne vill göra med sin utbildning eftersom eleven riskerar att inte målen". I åtgärdsprogrammet finns inga konkreta åtgärder för att möta elevens behov annat än att eleven ska komplettera sina kurser. Dessutom åter-

kommer samma stödåtgärder i flera av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av. Andra åtgärder för att nå målen än att ta igen missade uppgifter är sällsynta i åtgärdsprogrammen. Det är också oklart vilket särskilt stöd skolan ska ge på de extra tider som erbjuds. Vidare relaterar åtgärderna sällan till mål i läroplanen eller uppställda kunskapskrav. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av går det enbart att utläsa när de ska följas upp men inte hur detta ska ske, det vill säga hur skolans insatser ska utvärderas. Såväl rektorn som elevhälsan bekräftar att det finns brister i åtgärdsprogrammen.

När de åtgärder skolan avser att vidta inte anges tydligt i åtgärdsprogrammen blir det svårt att följa upp och utvärdera åtgärderna. I intervjuer med lärare och elevhälsan bekräftas bilden av att arbetet med uppföljning av de insatta åtgärderna behöver förbättras. Utredningen visar sammanfattningsvis att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen, Lgy11 2.6 Rektorns ansvar / 9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med Lpf 94 2.6 Rektorns ansvar

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

- Ge lärarna stöd för att kunna sätta likvärdiga och rättvisa betyg.
- Se till att betygssättning sker i anslutning till att kurserna avslutas.
- Se till att betygskataloger utformas i enlighet med Skolverkets föreskrifter.

Motivering

Stöd till lärare för att kunna sätta likvärdiga och rättvisa betyg

Rektorn har i skollagen ett utpekat ansvar för att betyg sätts i enlighet med de föreskrifter som gäller för betygssättning. Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 667) är syftet med bestämmelsen att särskilt markera rektorns ansvar för en rättvis och likvärdig betygssättning. Det innebär att rektorn måste se till att lärarna är förtrogna med regelverket och att de ges stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Skolinspektionens samlade bild, utifrån intervjuer med rektorn och lärare samt dokumentstudier, är att skolan saknar en organiserad samverkan kring bedömning och betygssättning. Skolinspektionens utredning visar att flertalet

lärare saknar ämneskollegor på skolan att diskutera och samråda med i bedömnings och betygsättningsfrågor. Det finns även lärare som saknar lärarutbildning. Enligt rektorn och lärarna har lärarna deltagit i fortbildningsdagar där bland annat Skolverkets stödmaterial kring betyg och bedömning funnits på agendan. Enligt rektorn och lärarna vid skolan sker dock inga kontinuerliga organiserade aktiviteter för att säkerställa samsyn kring bedömningsfrågor. I de ämnen där nationella prov förekommer svenska, engelska och matematik sker viss sambedömning mellan lärare. Några av yrkeslärarna beskriver att de på ett eget initiativ vid några enstaka tillfällen har haft någon form av spontant samarbete med lärarna vid en annan av huvudmans skola där det bland annat diskuterar betyg och bedömning. Av intervjuer framgår dock att det inte finns ett systematiskt samarbete på skolan eller med andra skolor för att kvalitets-säkra betygsättningen. Rektorn uppger dock i samband med faktagranskningen av beslutet att de påbörjat ett samarbete där yrkeslärarna och lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena möts en gång varje månad för att diskutera betyg och bedömning.

Betyg efter avslutad kurs

Enligt skollagen ska betyg sättas på varje avslutad kurs. När en kurs ska anses avslutad framgår inte uttryckligen av författningarna. Det finns dock en tydlig koppling mellan den undervisningstid som huvudmannen beslutat om och kursens avslut. Betyg i en kurs ska sättas när undervisningstiden upphör och betygssättningen ska ske i anslutning till den tidpunkten.

I Skolverkets allmänna råd om bedömning och betygsättning i gymnasieskolan (SKOLFS 2012:33) anges att rektorn bör se till att lärare och elever får tydlig information om när kurser avslutas och vad som gäller för betygsättning i samband med kursavslut.

I intervjuer med elever, lärare och rektorn vid Praktiska Gävle framkommer att betyg inte alltid sätts i anslutning till avslutad kurs. Det förekommer att elever bereds mer tid i form av förlängda kurser för att förbättra uppnådda resultat. Där kurserna har förlängts har eleverna varit hänvisade till eget arbete.

Betygskatalog

I Skolverkets föreskrifter om betygskatalog finns bestämmelser om hur betygskatalogen ska utformas. Skolinspektionen har tagit del av skolans betygskataloger och kan konstatera att de innehåller vissa brister i förhållande till föreskrifterna. I skolans betygskataloger saknas lärares underskrift på några ställen. Det saknas även underskrifter av samtliga lärare när betyget satts av fler än en lärare. Även lärares namnförtydliganden saknas i vissa fall, vilket medför att det inte går utläsa vem som satt betygen då de aktuella underskrifterna är svåra att tyda.

Skolinspektionens utredning visar sammanfattningsvis att det finns brister i skolans arbete med bedömning och betygsättning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 34 §, 3 kap. 14 § skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar, Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (2011:123)/9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med Lpf 94 2.6 Rektors ansvar och Skolverkets föreskrifter (2007:42) om betygskatalog för gymnasieskolan

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utvecklingen av utbildningen.
- Genomföra kvalitetsarbetet under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Det är enligt läroplanen rektorns ansvar att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Vidare anges i skollagen att det är rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Praktiska Gävle har de senaste åren haft stor omsättning på rektorer. Vid Skolinspektionens besök har rektor arbetat på skolan i ett år. Denna bristande kontinuitet på rektorer har bidragit till att skolan saknar ett systematiskt kvalitetsarbete. Skolans rektor behöver därför, i sin funktion som pedagogisk ledare, ta ett samlat och tydligt helhetsgrepp över skolans systematiska kvalitetsarbete. I detta arbete är det angeläget att rektorn involverar all personal för att åstadkomma en samsyn kring skolans hela uppdrag. Kvalitetsarbetet behöver ta sin utgångspunkt i sambandet mellan skolans resultat och kvaliteten i undervis-

ningen. Rektorn måste organisera verksamhetens så att lärarna ges möjlighet att kritiskt reflektera över innehåll och arbetssätt i undervisningen kopplat till resultaten, för att därigenom utveckla, pröva och utvärdera olika undervisningsmetoder

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolan saknar ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet genomförs inte under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 9 §, 4 kap.4-7 §§ skollagen och Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar/9 kap.8 § 1985 års skollag jämfört med Lpf 94 2.6 Rektors ansvar

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning.

- Se till att det för eleverna finns elevhälsa som organiseras så att den ges förutsättningar att uppfylla funktionen att dels vara förebyggande och hälsofrämjande, dels stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering

Enligt skollagen ska det finnas en elevhälsa för eleverna. För de medicinska, psykologiska och psykosociala insatserna ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator. Vidare ska det finnas personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bl.a. elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

Praktiska Gävle har formellt sett tillgång till samtliga föreskrivna kompetenser. På skolan finns ett elevhälsoteam som består av speciallärare, kurator, skolsköterska och studie- och yrkesvalsledare. När det gäller skolläkare och skolpsyko-

log finns dessa professioner att tillgå via huvudmannen. Skolsköterskan finns på skolan på 50 procent. De två speciallärarna arbetar 100 respektive 50 procent. Elevhälsoteamet har gemensamma möten två gånger i månaden, där de akuta elevärendena diskuteras. Skolsköterskan uppger att hennes tid främst räcker till hälsosamtal och som hon uttrycker det "att släcka bränder". Elevhälsan beskriver att de har större behov av elevhälsans insatser än vad som finns idag och att de inte utgör en resurs i det kontinuerliga förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Skolinspektionens utredning visar att elevhälsans funktion att dels verka förebyggande och hälsofrämjande och dels stödja elevernas utveckling mot målen därför endast uppfylls delvis. Av intervjuer med representanter för elevhälsan och rektorn framgår att samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan är begränsad. Elevhälsan upplever en frustration att inte hinna med alla elever som är i behov av elevhälsans alla olika professioner.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i elevhälsans arbete med eleverna utveckling mot mål och att verka förebyggande och hälsofrämjande. Skolans verksamhet uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Rektorn måste besluta om förläggningen av kurser till arbetsplatser och om hur fördelningen av denna förläggning ska göras över läsåren.
- Se till att innehållet i utbildningskontrakten motsvarar författningarnas krav.
- Se till att eleverna ges tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Beslut om förläggning av kurser och utbildningskontrakt

Rektorn ska, enligt gymnasieförordningen, besluta om hur hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåret ska göras.

Enligt skollagen och förordningen om försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning ska ett utbildningskontrakt upprättas för varje elev och arbetsplats avseende den arbetsplatsförlagda delen av den gymnasiala lärlingsutbildningen. I utbildningskontraktet ska det bland annat anges vilka delar av utbildningen som ska genomföras på arbetsplatsen och omfattningen av dessa delar.

Av intervju med rektorn och dokumentstudier framgår att rektorn inte har fattat beslut om hur hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och därmed inte heller om hur kurserna ska fördelas över läsåren.

Utbildningskontrakt upprättas enligt rektorn vid Gävle Praktiska Gymnasium för alla berörda elever. De kontrakt som Skolinspektionen tagit del av motsvarar dock inte fullt ut skollagens och förordningens krav eftersom det inte framgår av kontrakten vilka delar av utbildningen som ska förläggas till den aktuella arbetsplatsen och därmed inte heller omfattningen av dessa delar.

Tillgång till skolbibliotek

Enligt skollagen ska elever i gymnasieskolan ha tillgång till skolbibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop.2009/10:165 s. 284) en gemensam ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Skolinspektionens utredning visar att skolan saknar tillgång till ett skolbibliotek. Skolinspektionen noterar att det finns några hyllrader med böcker som beskrivs som skolans bibliotek, men detta uppfyller inte kraven på ett skolbibliotek. Det finns inte någon gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande, vilket bekräftas av rektorn och av Skolinspektionens besök i verksamheten.

Sammanfattningsvis framgår av utredningen att skolans elever inte har tillgång till bibliotek. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 36 § skollagen, 16 kap. 11 a § skollagen och 4 kap. 12 § gymnasieförordningen/ 9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med 5 kap. 15 § 1992 års gymnasieförordning samt 12 § förordningen (2007:1349) om försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning

På Skolinspektionens vägnar

Tommy Lagergren
Avdelningschef

Karin Nilsson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn hos alla huvudmän för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen/huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För fristående huvudmän granskas dessutom huvudmannaskap och godkännande.

För fristående skolor genomförs en tillsyn som är sammanhållen. Detta innebär att fristående skolor inom samma utbildningsföretag, oavsett geografisk hemvist, besöks under en viss period. Denna tillsyn rör enbart utbildningsföretag med två eller fler skolor.

Tillsynsplanen för dessa utbildningsföretag finns publicerade på Skolinspektionens hemsida.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010. För elever som har påbörjat utbildningen före den 1 juli 2011 ska 1985 års skollag fortsätta att tillämpas tills dess att eleverna avslutat sin utbildning. Det innebär att 1985 års skollag, i valda delar, för åk 3 är utgångspunkt för Skolinspektionens tillsyn och granskning.

När hänvisning görs till 9 kap. 8 § 1985 års skollag är det bestämmelsens lydelse före den 1 mars 2010 som avses. I de fall hänvisningar görs till 2 kap. förordningen (1996:1206) om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet avses dess lydelse före den 1 februari 2011, om inte annat särskilt anges.

Av beslut om förklaring om rätt till bidrag till skolan framgår att skolan ska följa 1994 års läroplan för de frivilliga skolformerna (Lpf 94). Det innebär att bindande föreskrifter i läroplanen kan läggas till grund för Skolinspektionens beslut.

Tillsynen av fristående gymnasieskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Varje huvudman får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan utan i vilken utsträckning verksamheten, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och att lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits på skolan inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se/Tillsyn.